

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

17. října 2024*

„Řízení o předběžné otázce – Duševní vlastnictví – Autorské právo a práva s ním související –
Právní ochrana počítačových programů – Směrnice 2009/24/ES – Článek 1 – Rozsah –
Formy vyjádření počítačového programu – Pojem – Článek 4 odst. 1 písm. b) –
Změna počítačového programu – Změna obsahu proměnných uložených do operační paměti
počítače a používaných při fungování programu“

Ve věci C-159/23,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná na základě článku 267 SFEU
rozhodnutím Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr, Německo) ze dne 23. února 2023, došlým
Soudnímu dvoru dne 15. března 2023, v řízení

Sony Computer Entertainment Europe Ltd

proti

Datel Design and Development Ltd,

Datel Direct Ltd,

JS,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení: T. von Danwitz, místopředseda Soudního dvora vykonávající funkci předsedy prvního
senátu, A. Arabadžev a I. Ziemele (zpravodajka), soudci,

generální advokát: M. Szpunar,

za soudní kancelář: N. Mundhenke, radová,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 25. ledna 2024,

s ohledem na vyjádření, která předložili:

– za Sony Computer Entertainment Europe Ltd: B. Arnold, C. Rohnke a J. Wergin,
Rechtsanwälte,

* Jednací jazyk: němčina.

- za Datel Design and Development Ltd, Datel Direct Ltd a JS: W. Scheuerl, C. Triebe a T. von Plehwe, Rechtsanwälte,
- za Evropskou komisi: J. Samnadda a G. von Rintelen, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 25. dubna 2024,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 1 odst. 1 až 3 a čl. 4 odst. 1 písm. b) směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/24/ES ze dne 23. dubna 2009 o právní ochraně počítačových programů (Úř. věst. 2009, L 111, s. 16).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi společnostmi Sony Computer Entertainment Europe Ltd (dále jen „společnost Sony“), která distribuuje zejména videoherní konzole PlayStation a hry pro tyto konzole, a společnostmi Datel Design and Development Ltd a Datel Direct Ltd (dále jen společně „Datel“), skupinou společností, která vyvíjí, vyrábí a distribuuje software, jakož i jejich ředitelem, týkajícího se toho, že skupina společností Datel a jejich ředitel údajně porušili výlučné právo společnosti Sony udělit svolení k jakékoliv změně počítačového programu, jehož je tato společnost nositelem.

Právní rámec

Mezinárodní právo

Smlouva WIPO o právu autorském

- 3 Světová organizace duševního vlastnictví (WIPO) přijala dne 20. prosince 1996 v Ženevě Smlouvu WIPO o právu autorském, která vstoupila v platnost dne 6. března 2002. Tato smlouva byla schválena jménem Evropského společenství rozhodnutím Rady 2000/278/ES ze dne 16. března 2000 (Úř. věst. 2000, L 89, s. 6; Zvl. vyd. 11/33, s. 208).
- 4 Článek 2 uvedené smlouvy stanoví:
„Ochrana autorského práva se vztahuje na vyjádření, nikoli však na myšlenky, postupy, způsoby fungování nebo matematické pojmy jako takové.“

Dohoda TRIPS

- 5 Dohoda o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (dále jen „Dohoda TRIPS“) tvoří přílohu 1 C Dohody o zřízení Světové obchodní organizace (WTO) podepsané v Marrákeši dne 15. dubna 1994 a schválené rozhodnutím Rady 94/800/ES ze dne 22. prosince 1994 o uzavření dohod jménem Evropského společenství s ohledem na oblasti, které jsou v jeho pravomoci, v rámci Uruguayského kola mnohostranných jednání (1986–1994) (Úř. věst. 1994, L 336, s. 1; Zvl. vyd. 11/21, s. 80).

6 Článek 10 Dohody TRIPS, nadepsaný „Počítačové programy a sestavování údajů“, zní následovně:

„1. Počítačové programy, ať již ve zdrojovém nebo strojovém kódu, budou chráněny jako literární díla podle Bernské úmluvy [o ochraně literárních a uměleckých děl, podepsané v Bernu dne 9. září 1886, ve znění vyplývajícím z Pařížského aktu ze dne 24. července 1971 (dále jen ‚Bernská úmluva‘)].

2. Sestavování údajů nebo jiných materiálů, ať schopné zpracování počítačem nebo v jiné formě, které buď z důvodu výběru, nebo uspořádání jejich obsahu představují duševní výtvar, bude chráněno jako takové. Tato ochrana, která nebude rozšířena na samotné údaje nebo materiály, nebude na újmu jakéhokoli autorského práva, spočívajícího v samotných údajích nebo materiálech.“

Bernská úmluva

7 Článek 2 odst. 1 a 3 Bernské úmluvy stanoví:

„(1) Výraz ‚literární a umělecká díla‘ zahrnuje všechny výtvary z literární, vědecké a umělecké oblasti, bez ohledu na způsob nebo formu jejich vyjádření jako: knihy, brožury a jiná díla písemná; přednášky, proslovy, kázání a jiná díla téže povahy; dramatická nebo hudebně dramatická díla; choreografická díla a pantomimy; hudební skladby s textem nebo bez textu; filmová díla, jimž jsou postavena na roveň díla vyjádřená způsobem obdobným filmu; díla kreslířská, malířská, architektonická, sochařská, rytecká, litografická; fotografická díla, jimž jsou postavena na roveň díla vyjádřená způsobem obdobným fotografii; díla užitého umění; ilustrace, zeměpisné mapy; plány, náčrty a plastická díla zeměpisná, místopisná, architektonická nebo vědecká.

[...]

(3) Překlady, úpravy, hudební úpravy a jiná zpracování literárního nebo uměleckého díla jsou chráněny jako díla původní bez újmy autorského práva k původnímu dílu.“

Unijní právo

Směrnice 91/250

8 Článek 1 směrnice Rady 91/250/EHS ze dne 14. května 1991 o právní ochraně počítačových programů (Úř. věst. 1991, L 122, s. 42; Zvl. vyd. 17/01, s. 114), nadepsaný „Předmět ochrany“, stanovil:

„1. V souladu s ustanoveními této směrnice chrání členské státy počítačové programy autorskými právy stejně jako literární díla ve smyslu [Bernské úmluvy]. Pro účely této směrnice se ‚počítačovým programem‘ rozumí i přípravný koncepční materiál.

2. Ochrana podle této směrnice se vztahuje na vyjádření počítačového programu v jakékoliv formě. Myšlenky a zásady, na kterých je založen kterýkoliv z prvků počítačového programu včetně myšlenek a zásad, na kterých je založeno jeho rozhraní, nejsou chráněny autorským právem podle této směrnice.

3. Počítačový program je chráněn, pokud je původní, v tom smyslu, že je vlastním duševním tvůrem autora. Pro stanovení způsobilosti k ochraně není uplatňováno žádné jiné kritérium.“

9 Směrnice 91/250 byla nahrazena směrnicí 2009/24, která vstoupila v platnost dne 25. května 2009.

Směrnice 2009/24

10 Body 2, 7, 10, 11 a 15 odůvodnění směrnice 2009/24 uvádějí:

„(2) Vývoj počítačových programů vyžaduje využití značných lidských technických a finančních zdrojů, zatímco kopírování počítačových programů je možné s velice nízkými náklady v porovnání s náklady na jejich nezávislý vývoj.

[...]

(7) Pro účely této směrnice se ‚počítačovým programem‘ rozumí programy v jakékoliv formě, včetně těch, které jsou součástí technického vybavení (hardware). Tento výraz zahrnuje rovněž přípravné koncepční práce vedoucí k vytvoření počítačového programu za podmínky, že povaha těchto prací v pozdější etapě umožní vytvoření počítačového programu.

[...]

(10) Počítačový program je určen ke komunikaci a spolupráci s ostatními prvky počítačového systému a s uživateli. Za tímto účelem je nezbytné logické a případně i fyzické propojení a interakce umožňující náležité fungování veškerých prvků programového a technického vybavení s jiným programovým a technickým vybavením i s uživateli. [...]

(11) Pro vyloučení jakýchkoliv nejasností je nutno stanovit, že předmětem ochrany je pouze vyjádření počítačového programu a že myšlenky a zásady, na kterých jsou založeny jednotlivé prvky programu včetně myšlenek a zásad, na kterých jsou založena rozhraní, nejsou chráněny autorským právem ve smyslu této směrnice. V souladu s touto zásadou autorského práva se ochrana podle této směrnice nevztahuje na myšlenky a zásady, na kterých je založena logika, algoritmy a programovací jazyky. V souladu s právními předpisy a judikaturou členských států, jakož i s mezinárodními smlouvami o autorských právech je autorskými právy chráněno vyjádření těchto myšlenek a zásad.

[...]

(15) Neoprávněné rozmnožování, překlad, zpracování nebo změna formy kódu, ve které byla rozmnoženina počítačového programu poskytnuta, je porušením výlučných práv autora. Za určitých okolností však může rozmnožení kódu počítačového programu anebo překlad formy kódu být nezbytné pro získání informací nutných pro interoperabilitu nezávisle vytvořeného programu s jinými programy. Je tedy nutno mít na zřeteli, že pouze za těchto přesně vymezených okolností jsou úkony spočívající v rozmnožení a překladu, provedené oprávněným uživatelem rozmnoženiny programu nebo jeho jménem, v souladu s právem a s dobrými mravy, a nevyžadují tedy svolení nositele autorských práv. [...]"

11 Článek 1 odst. 1 až 3 této směrnice stanoví:

„1. V souladu s ustanoveními této směrnice chrání členské státy počítačové programy autorskými právy stejně jako literární díla ve smyslu [Bernské úmluvy]. Pro účely této směrnice se ‚počítačovým programem‘ rozumí i přípravný koncepční materiál.

2. Ochrana podle této směrnice se vztahuje na vyjádření počítačového programu v jakékoliv formě. Myšlenky a zásady, na kterých je založen kterýkoliv z prvků počítačového programu včetně myšlenek a zásad, na kterých je založeno jeho rozhraní, nejsou chráněny autorským právem podle této směrnice.

3. Počítačový program je chráněn, pokud je původní, v tom smyslu, že je vlastním duševním výtvorem autora. Pro stanovení způsobilosti k ochraně není uplatňováno žádné jiné kritérium.“

12 Článek 4 odst. 1 uvedené směrnice stanoví:

„S výhradou ustanovení článků 5 a 6 zahrnují výlučná práva nositele práv ve smyslu článku 2 právo činit sám a právo udělovat svolení jinému k

[...]

b) překladům, zpracováním, úpravám a k jakékoliv jiné změně počítačového programu a k rozmnožování programu z těchto úkonů vyplývajícimu, aniž jsou dotčena práva osoby provádějící změnu programu;

[...]“

Německé právo

13 Ustanovení § 69a Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte – Urheberrechtsgesetz (zákon o autorském právu a právech s ním souvisejících) ze dne 9. září 1965 (BGBl. 1965 I, s. 1273), ve znění zákona ze dne 23. června 2021 (BGBl. 2021 I, s. 1858) (dále jen „UrhG“), stanoví:

„1. Počítačové programy ve smyslu tohoto zákona jsou programy v každé formě, včetně přípravného koncepčního materiálu.

2. Poskytnutá ochrana se vztahuje na vyjádření počítačového programu v jakékoliv formě. Myšlenky a zásady, na kterých je založen kterýkoliv z prvků počítačového programu včetně myšlenek a zásad, na kterých je založeno jeho rozhraní, chráněny nejsou.

3. Počítačový program je chráněn, pokud je původní, v tom smyslu, že je vlastním duševním výtvorem autora. Pro stanovení způsobilosti k ochraně není uplatňováno žádné jiné kritérium, zvláště kvalitativní nebo estetické.“

14 Ustanovení § 69c UrhG zní:

„Nositel má výlučné právo činit sám a právo udělovat svolení jinému k

[...]

2. překladům, zpracováním, úpravám a k jakékoliv jiné změně počítačového programu a k rozmnožování programu z těchto úkonů vyplývajícím. Práva osob provádějících změnu počítačového programu zůstávají nedotčena.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 15 Společnost Sony prodává jakožto držitelka výhradní licence pro Evropu herní konzole PlayStation, jakož i hry určené pro tyto konzole. Až do roku 2014 společnost Sony prodávala zejména konzoli PlayStation Portable (dále jen „konzole PSP“), jakož i hry určené pro tuto konzoli, mezi něž patří hra Motor Storm: Arctic Edge (dále jen „dotčená hra“).
- 16 Skupina společností Datel vyvíjí, vytváří a prodává software, zejména doplňky k herním konzolím společnosti Sony, mimo jiné software Action Replay PSP a zařízení Tilt FX se softwarem se stejným názvem, které umožňuje ovládání konzole PSP pomocí pohybu v prostoru. Tento software funguje výlučně s originálními hrami společnosti Sony.
- 17 Software Action Replay PSP se spustí tak, že se konzole PSP připojí k počítači a do této konzole se vloží USB klíč, který načte uvedený software. Po restartování uvedené konzole disponuje uživatel na rozhraní další záložkou „Action Replay“, která uživateli nabízí herní možnosti, které společnost Sony v této fázi hry nezpřístupnila. Pokud jde o dotčenou hru, pod touto záložkou se nacházejí například možnosti nastavení umožňující zrušit jakákoli omezení při používání „turba“ (*booster*) nebo disponovat nejen pouze určitou částí řidičů, ale rovněž částí z nich, která by jinak byla zpřístupněna až po získání určitého počtu bodů.
- 18 Pokud jde o zařízení Tilt FX, uživatel má k dispozici snímač, který je připojen ke konzoli PSP a umožňuje ovládat tuto konzoli díky pohybům této konzole v prostoru. Do uvedené konzole musí být rovněž vložen USB klíč za účelem přípravy aktivace snímače pohybu, což vede k tomu, že v rozhraní je k dispozici další záložka, která zejména odstraní určitá omezení. Pro dotčenou hru tak tato funkce umožní neomezené užívání turba.
- 19 Společnost Sony ve věci v původním řízení zejména uvedla, že prostřednictvím zařízení a softwaru skupiny společností Datel uživatelé mění software, na němž je založena tato hra, způsobem, který je z hlediska autorského práva nepřipustný. V tomto ohledu se domáhala zejména ukončení prodeje těchto přístrojů a tohoto softwaru, jakož i náhrady údajně vzniklé škody.
- 20 Rozsudkem ze dne 24. ledna 2012 Landgericht Hamburg (Zemský soud v Hamburku, Německo) návrhům společnosti Sony částečně vyhověl. Tento rozsudek však byl v odvolacím řízení změněn Oberlandesgericht Hamburg (Vrchní zemský soud v Hamburku, Německo), který žalobu společnosti Sony v plném rozsahu zamítl.
- 21 Předkládající soud, k němuž byl podán opravný prostředek *Revision* směřující proti rozsudku Oberlandesgericht Hamburg (Vrchní zemský soud v Hamburku), uvádí, že to, jak bude o tomto opravném prostředku rozhodnuto, závisí na tom, zda používání dotčeného softwaru skupiny společností Datel porušuje výlučné právo na provádění změn počítačového programu ve smyslu ustanovení § 69c bodu 2 UrhG, jehož je společnost Sony nositelem. Použití tohoto ustanovení ve sporu v původním řízení přitom závisí na výkladu čl. 1 odst. 1 až 3 a čl. 4 odst. 1 písm. b) směrnice 2009/24.

- 22 Zprvve vyvstává otázka, zda je používáním softwaru skupiny společností Dattel dotčen rozsah ochrany počítačového programu, nedošlo-li ke změně zdrojového nebo strojového kódu tohoto programu nebo k jeho rozmnožování, avšak jiný počítačový program, spuštěný současně s chráněným počítačovým programem, mění obsah proměnných, které chráněný počítačový program vložil do operační paměti tohoto počítače a které používá při fungování tohoto programu. Předkládající soud si klade otázku, zda obsah takových proměnných spadá do oblasti působnosti autorskoprávní ochrany počítačového programu.
- 23 Zadruhé je nezbytné vyjasnit rozsah pojmu „změna“ ve smyslu čl. 4 odst. 1 písm. b) směrnice 2009/24, zvláště za účelem určení, zda se tento pojem vztahuje na situaci, kdy nedošlo ke změně strojového nebo zdrojového kódu počítačového programu nebo jeho rozmnoženiny, ale kdy jiný program, spuštěný současně s chráněným počítačovým programem, mění obsah proměnných, které chráněný počítačový program vložil do operační paměti a které používá při fungování tohoto programu.
- 24 Za těchto podmínek se Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr, Německo) rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:
- „1) Dochází v případě, že nedojde ke změně strojového ani zdrojového kódu počítačového programu nebo jeho rozmnoženiny, avšak jiný program fungující současně s chráněným počítačovým programem změnit obsah proměnných, které chráněný počítačový program vložil do operační paměti a které používá při fungování tohoto programu, k zásahu do oblasti působnosti ochrany počítačového programu podle čl. 1 odst. 1 až 3 směrnice 2009/24?
- 2) Jedná se v případě, že nedojde ke změně strojového ani zdrojového kódu počítačového programu nebo jeho rozmnoženiny, avšak jiný program fungující současně s chráněným počítačovým programem změnit obsah proměnných, které chráněný počítačový program zanesl do operační paměti a které používá při fungování tohoto programu, o změnu ve smyslu čl. 4 odst. 1 písm. b) směrnice 2009/24?“

K předběžným otázkám

K první otázce

- 25 Podstatou první otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 1 odst. 1 až 3 směrnice 2009/24 musí být vykládán v tom smyslu, že se ochrana přiznaná touto směrnicí vztahuje na obsah proměnných, které chráněný počítačový program vložil do operační paměti tohoto počítače a které tento program používá při svém fungování.
- 26 Úvodem je třeba uvést, že Evropská komise ve svém vyjádření tvrdí, že právní úprava dotčená v původním řízení musí být posuzována nejen s ohledem na směrnici 2009/24, ale rovněž na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti (Úř. věst. 2001, L 167, s. 10; Zvl. vyd. 17/01, s. 230), a z tohoto důvodu tvrdí, že takový software, jako je software, o který se jedná ve věci v původním řízení, představuje rozmnožování díla ve smyslu čl. 2 písm. a) této směrnice.

- 27 V tomto ohledu je třeba uvést, že v rámci postupu spolupráce mezi vnitrostátními soudy a Soudním dvorem zavedeného článkem 267 SFEU přísluší Soudnímu dvoru poskytnout vnitrostátnímu soudu užitečnou odpověď, která mu umožní rozhodnout spor, který mu byl předložen. S ohledem na tuto skutečnost může Soudní dvůr vytěžit ze všech informací předložených předkládajícím soudem, a zejména z odůvodnění předkládacího rozhodnutí, normy a zásady unijního práva, které vyžadují výklad vzhledem k předmětu sporu v původním řízení, aby přeformuloval otázky, které mu jsou položeny, a vyložil všechna ustanovení unijního práva, která vnitrostátní soudy potřebují k tomu, aby rozhodly o sporech, které jsou jim předloženy, i když tato ustanovení nejsou v uvedených otázkách výslovně uvedena (rozsudek ze dne 19. prosince 2019, Airbnb Ireland, C-390/18, EU:C:2019:1112, bod 36 a citovaná judikatura).
- 28 Přísluší však pouze vnitrostátnímu soudu, aby vymezil předmět otázek, které zamýšlí položit Soudnímu dvoru. Pokud tedy žádost sama o sobě neukazuje potřebu takového přeformulování, nemůže Soudní dvůr na žádost jedné ze zúčastněných stran uvedených v článku 23 statutu Soudního dvora Evropské unie zkoumat otázky, které mu nebyly předloženy vnitrostátním soudem. Pokud by tento vnitrostátní soud měl s ohledem na vývoj řízení za to, že je nezbytné získat další výklad unijního práva, přísluší mu, aby předložil Soudnímu dvoru novou žádost o rozhodnutí o předběžné otázce (rozsudek ze dne 19. prosince 2019, Airbnb Ireland, C-390/18, EU:C:2019:1112, bod 37).
- 29 V projednávaném případě vzhledem k tomu, že v první předběžné otázce není žádná známka o směrnici 2001/29 nebo že v předkládacím rozhodnutí není žádná jiná skutečnost, která by mohla vyžadovat, aby se Soudní dvůr zabýval výkladem této směrnice, aby předkládajícímu soudu poskytl užitečnou odpověď, není třeba tuto otázku s ohledem na uvedenou směrnici přezkoumávat. To platí tím spíše, že předkládající soud v předkládacím rozhodnutí výslovně uvedl, aniž odkázal na tuto směrnici, že se ve sporu v původním řízení o otázku případného rozmnožování nejedná.
- 30 Pokud jde o odpověď na položenou otázku, je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury platí, že při výkladu ustanovení unijního práva je třeba vzít v úvahu nejen jeho znění, ale i jeho kontext, cíle sledované právní úpravou, jejíž je součástí, a případně i historii jeho vzniku (rozsudek ze dne 23. listopadu 2023, Seven.One Entertainment Group, C-260/22, EU:C:2023:900, bod 22 a citovaná judikatura).
- 31 V prvé řadě, pokud jde o znění dotčených ustanovení, je třeba uvést, že článek 1 směrnice 2009/24 definuje podle svého nadpisu předmět ochrany počítačových programů.
- 32 Podle odstavce 1 tohoto článku jsou počítačové programy chráněny autorským právem jako literární díla ve smyslu Bernské úmluvy. Odstavec 2 uvedeného článku rozšiřuje takovou ochranu na „vyjádření počítačového programu v jakékoliv formě“ a uvádí, že myšlenky a zásady, na kterých je založen kterýkoliv z prvků počítačového programu včetně myšlenek a zásad, na kterých je založeno jeho rozhraní, nejsou chráněny autorským právem podle této směrnice. Odstavec 3 téhož článku stanoví, že počítačový program je chráněn, pokud je původní, v tom smyslu, že je vlastním duševním výtvořem autora, přičemž blíže uvádí, že pro stanovení způsobilosti programu k ochraně není uplatňováno žádné jiné kritérium.
- 33 Ze znění článku 1 směrnice 2009/24, zvláště z jeho odstavců 2 a 3, tedy vyplývá, že jsou chráněny všechny „formy vyjádření“ počítačového programu, s výjimkou myšlenek a zásad, na nichž jsou založeny prvky, ze kterých se skládá, za podmínky, že takový program je původní v tom smyslu, že je vlastním duševním výtvořem autora.

- 34 Pokud jde o obsah tohoto pojmu, Soudní dvůr již s ohledem na čl. 1 odst. 2 směrnice 91/250, jehož znění je totožné jako čl. 1 odst. 2 směrnice 2009/24 a jehož výklad lze tudíž použít na posledně uvedené ustanovení, rozhodl, že takovými „formami vyjádření“ počítačového programu jsou ty, které umožňují program rozmnožit v různých počítačových kódech, jako jsou zdrojový a strojový kód (rozsudek ze dne 22. prosince 2010, Bezpečnostní softwarová asociace, C-393/09, EU:C:2010:816, bod 35).
- 35 Soudní dvůr naproti tomu rozhodl, že grafické uživatelské rozhraní počítačového programu, které neumožňuje rozmnožení tohoto programu, ale představuje pouze prvek uvedeného programu, jehož prostřednictvím uživatelé využívají funkce uvedeného programu, není formou vyjádření počítačového programu ve smyslu tohoto ustanovení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 22. prosince 2010, Bezpečnostní softwarová asociace, C-393/09, EU:C:2010:816, body 41 a 42).
- 36 Soudní dvůr měl rovněž za to, že funkce počítačového programu ani programovací jazyk či formát datových souborů užívaných počítačovým programem za účelem využití některých z jeho funkcí nepředstavují formu vyjádření tohoto programu ve smyslu uvedeného ustanovení. Připustit, že by funkce počítačového programu mohla požívat autorskoprávní ochrany, by totiž znamenalo umožnit monopolizaci myšlenek na úkor technického pokroku a průmyslového rozvoje (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 2. května 2012, SAS Institute, C-406/10, EU:C:2012:259, body 39 a 40).
- 37 Ze znění čl. 1 odst. 2 směrnice 2009/24 tak vyplývá, jak uvedl generální advokát v bodě 37 svého stanoviska, že zdrojový a strojový kód spadají pod pojem „forma vyjádření“ počítačového programu ve smyslu tohoto ustanovení, jelikož umožňují rozmnožení nebo zhotovení tohoto programu v pozdější etapě, zatímco jiné prvky tohoto programu, jako jsou zejména jeho funkce, nejsou touto směrnicí chráněny. Uvedená směrnice nechrání ani prvky, jejichž prostřednictvím uživatelé takové funkce využívají, aniž umožňuje takové rozmnožování nebo následné vytvoření uvedeného programu.
- 38 Jak uvedl generální advokát v bodech 38 a 40 svého stanoviska, ochrana zaručená směrnicí 2009/24 se omezuje na takový duševní výtvor, který se odráží ve znění zdrojového a strojového kódu, a tudíž na doslovné vyjádření počítačového programu v těchto kódech, které představují soubor pokynů, podle kterých musí počítač provádět úkoly stanovené autorem programu.
- 39 V druhé řadě je takový výklad, založený na znění dotčených ustanovení, podpořen kontextem vyplývajícím zejména z mezinárodního práva, do něhož tato ustanovení spadají.
- 40 V tomto ohledu je třeba zaprvé uvést, že podobně jako čl. 1 odst. 1 směrnice 2009/24 čl. 10 odst. 1 Dohody TRIPS stanoví, že počítačové programy, ať již ve zdrojovém nebo strojovém kódu, budou chráněny jako literární díla podle Bernské úmluvy.
- 41 Soudní dvůr již s ohledem na čl. 2 odst. 1 této úmluvy, jakož i na článek 2 smlouvy WIPO o právu autorském a čl. 9 odst. 2 Dohody TRIPS připomněl, že předmětem ochrany z titulu autorského práva mohou být vyjádření, a nikoli myšlenky, postupy, způsoby fungování nebo matematické pojmy jako takové (rozsudek ze dne 13. listopadu 2018, Levola Hengelo, C-310/17, EU:C:2018:899, bod 39 a citovaná judikatura).
- 42 Zadruhé je tento výklad podpořen rovněž preambulí směrnice 2009/24.

- 43 Nejprve je v bodě 7 odůvodnění této směrnice uvedeno, že výraz „počítačový program“ zahrnuje rovněž přípravné koncepční práce vedoucí k vytvoření počítačového programu za podmínky, že povaha těchto prací v pozdější etapě umožní vytvoření takového programu.
- 44 Dále z bodu 11 odůvodnění uvedené směrnice vyplývá, že podle téže směrnice nejsou chráněny myšlenky a zásady, na kterých jsou založeny jednotlivé prvky programu, jako například myšlenky a zásady, na kterých je založena logika, algoritmy a programovací jazyky, přičemž autorskými právy je chráněno pouze vyjádření těchto myšlenek a zásad.
- 45 Z toho konečně vyplývá, že podle bodu 15 odůvodnění směrnice 2009/24, co se týče výlučných práv nositele, je porušením výlučných práv autora neoprávněné rozmnožování, překlad, zpracování nebo změna „formy kódu, ve které byla rozmnoženina počítačového programu poskytnuta“.
- 46 V třetí řadě je výklad uvedený v bodě 37 tohoto rozsudku v souladu s cíli sledovanými právní ochranou počítačových programů na základě směrnice 2009/24.
- 47 Jak v tomto ohledu zdůraznil generální advokát v bodě 41 svého stanoviska, cíl sledovaný režimem ochrany počítačových programů zavedeným unijním normotvůrcem má, jak vyplývá z bodu 2 odůvodnění směrnice 2009/24, chránit autory programů před neoprávněným rozmnožováním těchto programů, které je v digitálním prostředí velmi snadné a levné, jakož i před distribucí jejich „pirátských“ kopií. V tomto bodě odůvodnění je totiž připomenuto, že vývoj počítačových programů vyžaduje využití značných lidských technických a finančních zdrojů, zatímco kopírování počítačových programů je možné s velice nízkými náklady v porovnání s náklady na jejich nezávislý vývoj.
- 48 Naproti tomu, jak vyplývá z bodů 3.6 a 3.12 důvodové zprávy k návrhu směrnice Rady o právní ochraně počítačových programů, předložené dne 5. ledna 1989 (Úř. věst. 1989, C 91, s. 4), z něhož vychází směrnice 91/250, právní režim ochrany počítačových programů nepřiznává monopol, který brání nezávislé tvorbě, a nebrání tedy technickému pokroku. Konkurenti autora počítačového programu mají od okamžiku, kdy jim nezávislá analýza umožnila určit použité myšlenky, pravidla nebo zásady, úplnou volnost při vytváření svých vlastních výtvorů za účelem vytvoření kompatibilních výrobků. Kromě toho mohou využívat stejnou myšlenku, avšak bez použití téhož výrazu jako jiné chráněné programy.
- 49 Jak je ostatně uvedeno v bodě 10 odůvodnění směrnice 2009/24, počítačový program je určen ke komunikaci a spolupráci s ostatními prvky počítačového systému a s uživateli, a za tímto účelem je nezbytné logické, a případně i fyzické propojení a interakce umožňující náležité fungování veškerých prvků programového a technického vybavení s jiným programovým a technickým vybavením i s uživateli.
- 50 V projednávané věci předkládající soud poznamenává, že software skupiny společností Dattel je na konzoli PSP nainstalován uživatelem a spouští se současně s herním softwarem. Předkládající soud dodává, že tento software nemění ani nerozmnožuje strojový kód, zdrojový kód ani vnitřní strukturu a organizaci softwaru společnosti Sony použitého na konzoli PSP, ale omezuje se na to, že mění obsah proměnných, které hry společnosti Sony dočasně vkládají do operační paměti konzole PSP a které jsou používány při provozování hry, takže tato hra funguje na základě těchto proměnných s pozměněným obsahem.

- 51 Jak kromě toho vyplývá z odůvodnění předkládacího rozhodnutí, jeví se, že software skupiny společností Datel v rozsahu, v němž mění pouze obsah proměnných vložených chráněným počítačovým programem do operační paměti počítače a používaných tímto programem při jeho fungování, neumožňuje jako takový rozmnožovat tento program ani jeho část, ale naopak předpokládá, že je tento program spuštěn současně. Jak v podstatě zdůraznil generální advokát v bodě 48 svého stanoviska, obsah proměnných tedy představuje prvek uvedeného programu, jehož prostřednictvím uživatelé využívají funkce takového programu, který není chráněn jako „forma vyjádření“ počítačového programu ve smyslu čl. 1 odst. 2 směrnice 2009/24, což přísluší ověřit předkládajícímu soudu.
- 52 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba na první otázku odpovědět tak, že čl. 1 odst. 1 až 3 směrnice 2009/24 musí být vykládán v tom smyslu, že ochrana přiznaná touto směrnicí se nevztahuje na obsah proměnných, které chráněný počítačový program vložil do operační paměti počítače a které tento program používá při svém fungování, jelikož tento obsah neumožňuje rozmnožování nebo následné vytvoření takového programu.

K druhé otázce

- 53 S ohledem na odpověď podanou na první otázku není třeba odpovídat na druhou otázku.

K nákladům řízení

- 54 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

Článek 1 odst. 1 až 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/24/ES ze dne 23. dubna 2009 o právní ochraně počítačových programů

musí být vykládán v tom smyslu, že

ochrana přiznaná touto směrnicí se nevztahuje na obsah proměnných, které chráněný počítačový program vložil do operační paměti počítače a které tento program používá při svém fungování, jelikož tento obsah neumožňuje rozmnožování nebo následné vytvoření takového programu.

Podpisy